

Jelentés

Bariangtani Intézet
D - 1972 - 7.
* Könyvtára *

Az NME TDK "Herman Ottó" Karszthidrológiai Szakcsoport
1972. évi munkájáról

Az alábbi jelentés a csoport munkáját az 1972.jan.1-1972. dec.31 terjedő időszakban tárgyalja.

A szakcsoport ezen időszakban a következő munkahelyeken végezte tevékenységét:

1/ Lillafüredi István barlang, és ehhez kapcsolódóan a Golgota és Soltész-kerti barlang, amely miután az előbbi szerves tartozéka nem tekintendő külön barlangnak.

2/ Zsivány barlang

3/ Király barlang

4/ Istvánlápai barlang

A végzett munkát az alábbiak szerint csoportosíthatjuk:

a/ Feltárás: ide soroljuk nemcsak az ismeretlen barlangszakaszok bejárását, hanem az erre irányuló bontási, robbantási és szállítási munkákat, valamint a bontás közben szükségessé vált ácsolatok beépítését, ahozzávaló anyag szállítását stb.

b/ Mérés és dokumentálás: minden olyan munkafolyamat, amelynek elvégzéséhez valamilyen műszer használata szükséges, valamint a nyert adatok rendszerezése és feldolgozása/ geodéziai, geológiai, geofizikai és hidrológiai mérések, térképek készítése, fényképezés/.

c/ Állagmegóvás és biztosítás: mindazon munkák, melyek a barlangok állapotának megőrzését, akutálásban résztvevők biztonságát szolgálják / ismert járatok biztosító ácsolatainak építése, hágások, létrák készítése, beépítése/.

d/ Bejárás: azok a barlangi és külszíni turák, melyeknek célja a karsztobjektumokkal való ismerkedés és a csoport tagjainak mászástechnikai felkészültségének továbbfejlesztése.

Az egyes barlangokban végzett munkák részletezése a következő:

1/ István barlang

a/ "Pokol": így nevezik a barlang végén található monumentális szifont, melyet még a barlang feltárásának és kiépítésének idején törmelékkal szórtak tele. Általában víz alatt szokott lenni, az utób-

bi évben tapasztalt nagy szárazság sem süllyesztette a vízszintet a bontás szintje alá. A hatékony munkát csak nagyteljesítményű szivattyuállás beépítésével és a biztosító ácsolat felújításával lehetne folytatni/ az említett időszakban két omlás következett be/.

Az itt végzett munka a beépített műszaki berendezések és ácsolatok időszakos karbantartásából és felújításából állt.

b/. "Tordai hasadék": több éves szünet után ismét elkezdtek bontani az itt található elagyagosodott szifont, amelynek érdekessége, hogy a mészkő-vulkáni kőzet határtól mindössze néhány tíz méter választja el.

c/. Golgota-járat: nem közvetlenül része a barlangnak, azonban a Soltész-kerti barlanggal való kapcsolata miatt érdemes foglalkozni vele.

d/. Soltész-kerti kifolyó: azért érdemel figyelmet, hiszen mésztufából folyik elő a víz, és hozamának ingadozása és a Pokolbeli vízszint közti összefüggés igen valószínű. Ha tehát sikerül a víznek a szálkőzetből való előbukkanási helyét feltárni, nincs kizárva, hogy sikerül a Pokol és a későbbiekben említendő Vasas-akna vízszintjét időlegesen annyira csökkenteni, hogy az a továbbjutást lehetővé tegye. E célból mélyítettünk egy 14 m mély aknát, de az itt végrehajtott oldalkitörés még nem érte el a szálkőzetet.

e/. Vasas-akna: egy felszálló szifonág, amelynél a továbbjutást a víz akadályozza meg.

2/. Zsivány barlang

Az itt folyó munkák még kezdetleges fázisban vannak, inkább gyakorló terep szerepét tölti be. Szeretnénk ezen barlang valamint az István barlang egymás közötti viszonyát tisztázni.

3/. Király zomboly

A barlangban 1971-ben jelentős továbbjutás történt, új járatokat és termet fedeztünk fel. Ennek végén található a Vietnam-szifon, melynek kibontásával további barlangszakasz feltárását reméljük. Érdekessége a barlangnak rendkívül elaggott volta, a falak és képződmények pusztulása, valamint a benne található guanódombok melyeknek valószínűleg szerepük van a barlang szokásostól magasabb hőmérsékletének létrejöttében.

Egy másik, élesen lefelé tartó járat bontásától az István barlang rendszerébe való esetleges bejutást reméljük.

4/.Istvánlápai barlang

Országunk egyik legmélyebb /kb. 230 m /, de talán legnehezebben járható barlangja. A maga nemében egyedülálló korróziós formák találhatóak benne, kezdve a vékony pengévé elvékonyult, koptatott mészkölemezekről, a falak megkapóan szép kagylósodásáig / 1.sz.fénykép/.

A barlangban cseppkőképződményt csak elvétve találunk, azok viszont rendkívül szépek /2.sz.fénykép/.

A főjáratok feltérképezését végeztük el, amely sürgős munka volt (mivel magasabb vizállás esetén az egész Nyugati ág az 1-es szifontól járhatatlan. A Nyugati ág végét egy döbbenetes méretű szifon zárja le /3.sz.fénykép, a szifon jelenleg vízzel telt alján készült/.
Mellékelten küldjük a barlang térképének fotokópiáját. 2??

A barlang bejáratí aknájának ácsolata omlásveszélyes, sürgős cserére szorul. Ezen munkát azért nem kezdtük még el, mivel ez egy komolyan felszerelt tábor igényel, amelynek anyagi kockázatát az érvényes kutatási engedély hiányában vállalni nem tudtuk.

A továbbiakban szeretnénk a barlang bejáratát szádfalazás útján vagy kutgyűrűk segítségével omlásbiztosan kiácsolni, valamint a lejárati aknarendszert vaslétrákkal kiépíteni. Ez a leszállások idejét lényegesen csökkentené /jelenleg a leszállások 12-20 óra időtartalmúak/. Szeretnénk a barlangban lévő táborunkat felújítani, mivel az utóbbi években az ott lévő felszerelésünket az idő, a nedvesség és más csoportok lelkiismeretlensége teljesen tönkretette.

Az Istvánlápai barlang minden valószínűség szerint a közvetítő szerepet tölti be a létrástetői karsztképződmények és az István barlang rendszere között. Ezt nyári táborban elvégzendő összefüggésvizsgálatokkal kívánjuk tisztázni.

5/.Az Istvánlápai barlangtól nem messze van a Sziklás teber, melynek inaktív, eltömődött nyelője alighanem az Istvánlápai barlang Nyugati ágát lezáró 4.sz. szifon mögé vezet. A nyelöt nyári táborban megbontottuk, jelenleg kb. 8m mélyen járunk.

A fent említett munkákon kívül a szakcsoport tagjai részt vettek a MEAFC Barlangkutató Szakcsoportja által végzett mérésekben, sőt nyáron tábor is szerveztünk a Súlyomkúti területre, ahol a Súlyomkút II. barlangban tovább is jutottunk.

A ráfordított munkaórák száma főbb munkafajonként:

Feltárás	510
Mérés, dokumentálás	207
Állagmegóvás és biztosítás	142
Bejárás	<u>197</u>
Összesen	1056

Ebben a számban nincs benne a nyári táborozás /10-15 fő összesen 3 hétig / valamint a hágcsók és egyéb felszerelések előállítására és javítására fordított idő.

Az előző évekhez viszonyítva a végzett munka mennyisége jelentősen csökkent, aminek magyarázata, hogy a csoport régi tagjai közül 1971-ben és 72-ben többen végeztek az egyetemen és elkerültek Miskolcra, így a csoport gyakorlatilag új emberanyaggal folytatja működését.

Miskolc, 1973. február 27.

Balás László

/Balás László /

Németh Alajos

/Németh Alajos /
adjunktus